

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 18 lutego 2025 r.

Pozycja 80

POSTANOWIENIE z dnia 18 grudnia 2024 r. Sygn. akt Ts 105/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Bogdan Świączkowski – przewodniczący
Justyn Piskorski – sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 7 listopada 2023 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej R.S.

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 11 maja 2022 r. (data nadania) R.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił o zbadanie zgodności art. 7 § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 127, ze zm.; dalej: k.k.w.) w związku z art. 437 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534, ze zm.; dalej: k.p.k.) w związku z art. 624 § 1 k.p.k., w związku z art. 1 § 2 k.k.w. w zakresie, w jakim „umożliwia umorzenie postępowania wykonawczego w sprawie złożonej przez [s]karżącego skargi na decyzję dyrektora zakładu karnego z powodu zmiany jednostki penitencjarnej tj. przeniesienia skarżącego do innej jednostki penitencjarnej niż jednostka, w której zapadła niekorzystna decyzja dyrektora zakładu karnego tj. bez jej merytorycznego rozpoznania z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Postanowieniem z 7 listopada 2023 r. Trybunał Konstytucyjny, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

W uzasadnieniu postanowienia Trybunał Konstytucyjny, nawiązując do pisma skarżącego z 2 maja 2023 r., w którym wskazał on, że został pozbawiony „prawa do sądu, gdyż z uwagi na umorzenie postępowania nie została merytorycznie rozpoznana jego skarga” na decyzję dyrektora zakładu karnego, natomiast gdyby skarga okazała się zasadna, to „mógłby

dochodzić swoich roszczeń w oparciu o art. 77 Konstytucji”, uznał, że skarżący nie sformułował zarzutów w stosunku do kwestionowanych w skardze przepisów. Zaznaczył ponadto, że określony przez skarżącego przedmiot skargi wykracza poza zakres właściwości Trybunału Konstytucyjnego, wynikający z art. 79 ust. 1 Konstytucji. Przedmiotem postępowania przed Trybunałem w trybie skargi konstytucyjnej nie mogą być bowiem akty stosowania prawa, a Trybunał nie pełni funkcji kolejnej instancji odwoławczej – jest sądem prawa, a nie organem sprawującym nadzór judykacyjny nad sądami.

Mając na uwadze powyższe, Trybunał stwierdził, że skarżący nie usunął braków formalnych wniesionej skargi w zakresie wymogu, o którym mowa w art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W piśmie z 21 listopada 2023 r. (data nadania) skarżący wniósł zażalenie na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 7 listopada 2023 r. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów postępowania: „art. 53 ust. 1 pkt. 3 w związku z art. 61 ust. 4 pkt 3 [u.o.t.p.TK] poprzez uznanie, że braki formalne skargi konstytucyjnej nie zostały uzupełnion[e], w sytuacji gdy zarówno treść skargi konstytucyjnej jak i pisma zawierającego uzupełnienie skargi jednoznacznie wskazywały na to jakie prawa i wolności Konstytucyjne zostały naruszone, w jaki sposób i dlaczego, a zatem zgromadzone w sprawie dokumenty jednoznacznie wskazywały na uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącego, z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie, co umożliwiało Trybunałowi Konstytucyjnemu merytoryczne rozpoznanie skargi” (s. 2 zażalenia). Zarzucił też naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 79 ust. 1 Konstytucji przez uznanie, że „przedmiot skargi wykracza poza zakres właściwości Trybunału Konstytucyjnego gdyż dotyczy on aktu stosowania prawa, podczas gdy [s]karżący w treści skargi konstytucyjnej wskazał na przepis, który narusza jego Konstytucyjne prawa i wolności tj. m. in. prawo do sądu”(s. 2 zażalenia).

W uzasadnieniu zażalenia skarżący argumentuje, że „brak uzupełnienia braków formalnych to sytuacja, w której w treści skargi nie byłoby w ogóle wskazane, dlaczego w opinii [s]karżącego jego prawa i wolności zostały naruszone, a także sytuacja w której odpowiedź na wezwanie Trybunału nie zostałaby sporządzona” (s. 4 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393, dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK).

Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał Konstytucyjny bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że analizowane są przede wszystkim zarzuty zażalenia, które mogą podważyć trafność ustaleń i ocen przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Trybunał w obecnym składzie przypomina, że nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu uwarunkowane jest dochowaniem wymogów formalnych przewidzianych w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 u.o.t.p.TK. Określają one konieczne elementy, które musi obejmować skarga konstytucyjna. Ich brak uzasadnia wydanie zarządzenia wzywającego do ich usunięcia. Na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – jeżeli braki formalne skargi konstytucyjnej nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie – Trybunał wydaje postanowienie

o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Tryb ten miał zastosowanie w niniejszej sprawie.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że kwestionowane postanowienie jest prawidłowe, a argumenty przytoczone w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w tym orzeczeniu.

2.1. Uzasadnienie zarzutu niekonstytucyjności kwestionowanego przepisu powinno opierać się na przedstawieniu w skardze konstytucyjnej takiej argumentacji, która doprowadzi do obalenia przyjętego w systemie prawnym domniemania jego konstytucyjności. Trybunał jest natomiast związany granicami skargi, co w konsekwencji uniemożliwia samodzielne określanie przez Trybunał przedmiotu kontroli, jak i zastąpienie skarżącego w obowiązku określenia sposobu naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności przez kwestionowane w skardze przepisy (zob. np. postanowienie TK z 5 czerwca 2019 r., sygn. SK 29/18, OTK ZU A/2019, poz. 28).

Uzasadnienie rozpatrywanej skargi konstytucyjnej zostało uznane przez sędziego TK za niespełniające przesłanki przewidzianej w art. 53 ust. 1 pkt. 3 u.o.t.p.TK. Mimo wezwania w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, skarżący nie przedstawił argumentów na potwierdzenie postawionego w skardze zarzutu niezgodności zaskarżonych przepisów z Konstytucją. W złożonym do akt piśmie procesowym z 2 maja 2023 r. naruszenie przysługujących mu praw ponownie powiązał z faktem umorzenia postępowania wykonawczego zainicjowanego wniesieniem przez niego skargi na decyzję dyrektora Zakładu Karnego w C. z 16 sierpnia 2021 r. o nieuwzględnieniu jego wniosku o umożliwienie sporządzenia pisma do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w S. w formie wydruku, bądź maszynopisu. Biorąc pod uwagę fakt, że ani w skardze konstytucyjnej, ani w piśmie mającym usunąć jej braki formalne, skarżący nie podjął próby wykazania związku między treścią przedmiotu skargi a naruszeniem jego konstytucyjnych praw podmiotowych, za prawidłowe należy uznać zawarte w zaskarżonym postanowieniu ustalenie Trybunału, że skarżący nie usunął braku formalnego skargi konstytucyjnej w zakresie uzasadnienia zarzutu niekonstytucyjności kwestionowanych przepisów.

2.2. Należy stwierdzić, w konsekwencji, że zaprezentowana we wniesionej skardze metoda określenia sposobu naruszenia przysługujących skarżącemu wolności konstytucyjnych czyni z niej w istocie skargę na stosowanie prawa. Skarżący upatruje bowiem naruszenie wskazanych w skardze praw z przyjęciem przez sąd (przewodniczącego), że okoliczności faktyczne jego sprawy (przetransportowanie skarżącego, odbywającego karę pozbawienia wolności, z Zakładu Karnego w C. do Zakładu Karnego w R.) uzasadniały umorzenie postępowania wykonawczego – w sprawie wszczętej jego skargą na decyzję dyrektora Zakładu Karnego w C. Skarżący wiąże zatem naruszenie swoich wolności konstytucyjnych ze sferą stosowania prawa. Trafnie zatem tak sformułowany zarzut Trybunał Konstytucyjny uznał w zaskarżonym postanowieniu za niepodlegający rozpoznaniu w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem skargi konstytucyjnej.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny postanowił, jak w sentencji.